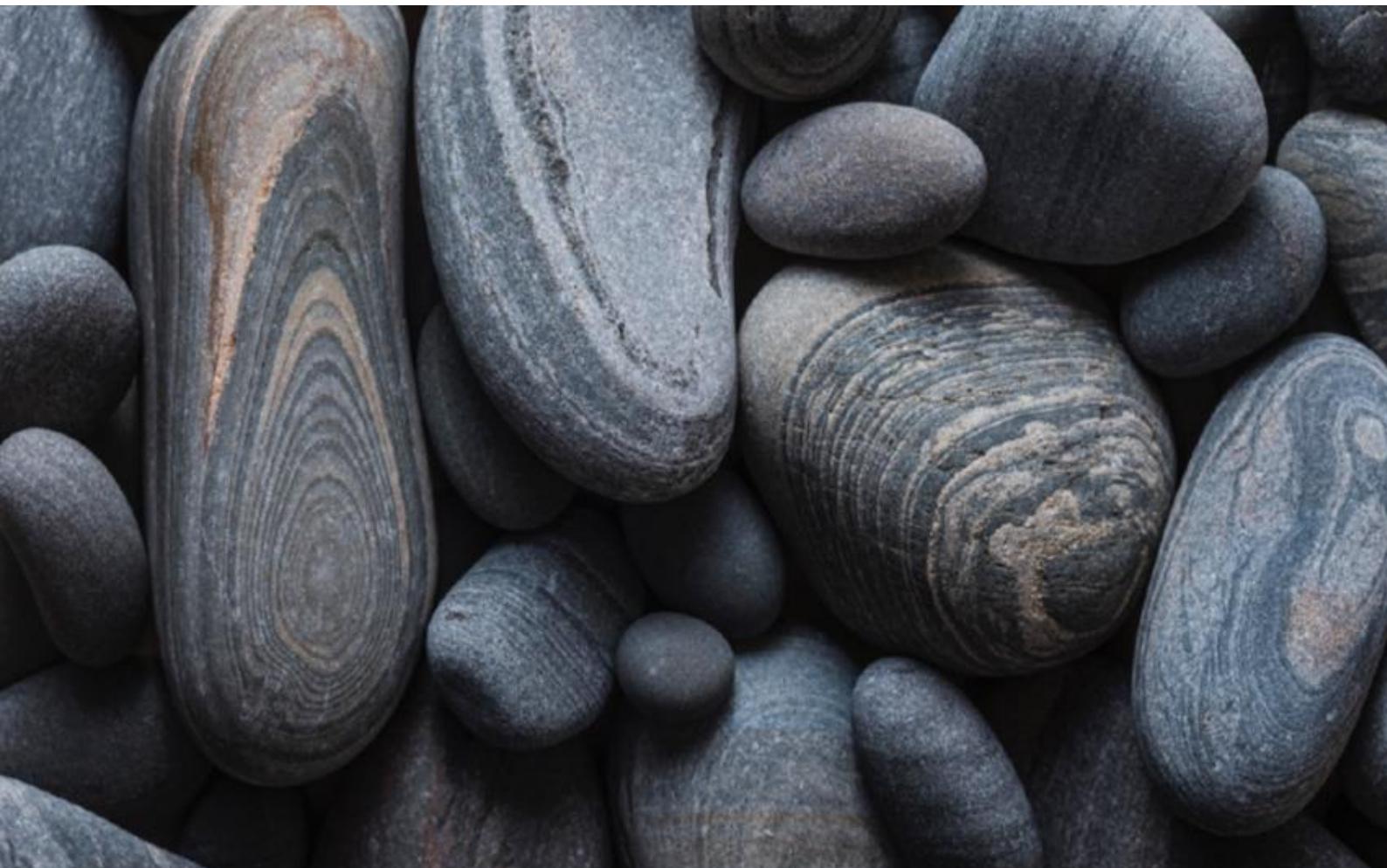

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 ja talousarvio 2026 (luonnos)

Sisällysluettelo

1 Maakuntajohtajan saatesanat	3
2 Pirkanmaan liitto	6
2.1 Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	6
2.1.1 Maakuntastrategia	6
2.1.2. Älykkään erikoistumisen strategia	7
2.1.3. Maakuntakaava	8
2.1.4. Liikennejärjestelmäsuunnitelma	8
2.2. Luottamushenkilöhallinto	9
2.2.2. Maakuntavaltuusto	9
2.2.3. Tarkastuslautakunta	9
2.2.4. Maakuntahallitus	10
2.2.5. Maakunnan yhteistyöryhmä	10
2.3. Pirkanmaan liiton organisaatio	11
3. Tehtävänä täydellinen maakunta	12
4. Toiminnan tavoitteet vuodelle 2026	13
4.1. Olemme koko maakuntaa varten ja keskitymme maakunnallisesti merkittäviin asioihin	13
4.2. Edistämme toiminnallamme kestäväää kasvua	14
4.3. Luomme arvoa korkealla osaamisella ja demokraattisella päätöksenteolla	14
4.4. Olemme yhteensovittava suunnannäyttävä ja johdamme tiedoilla verkostoissa	14
4.5. Olemme vaikuttava: kädenjälkemme näkyy Pirkanmaalla, Suomessa ja Euroopassa	15
4.6. Olemme työnantaja ja työyhteisö, josta ollaan ylpeitä	15
5. Henkilöstö	17
6. Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2028	18
6.1. Talousarvion sitovuus	18
6.2. Käyttötalousosa	18
6.2.2. Yksityiskohtaiset perustelut	19
6.3. Tuloslaskelma	20
6.4. Investointiosa	21
6.5. Rahoitusosa	21
6.6. Talousarviotaulukot	21

1 Maakuntajohtajan saatesanat

Poikkeuksellisen turbulentin ajanjakson keskellä maakunnan liitot ovat säilyneet kunnallisen aluehallinnon järkkymättöminä ilmentyminä jo 1990-luvun puolivälistä saakka. Vuosi sitten tätä tekstiä kirjoittaessa asetelma ei vielä laukaissut tarvetta oman organisaatiostrategian päivittämiseen. Mutta nyt tilanne on toinen. On selvää, että kun maailma ympärillä muuttuu näin rajusti, on liittojenkin lopulta uudistuttava.

Pirkanmaan liitto on käynnistänyt sisäisen mietintänsä siitä, millaista kuntapohjaista aluehallintoa meidän maakunnassamme tarvitaan uudistuneen valtion aluehallinnon rinnalle. Hahmottelu alkoi edellisen maakuntahallituksen kaudella strategisina keskusteluina, ja johti esitykseen organisaatiostrategian päivittämiseen. Voimassa oleva strategiamme on osoittautunut toimivaksi ja kantavaksi, mutta suunnan reivaaminen – tai ainakin tarkistaminen – on tässä hetkessä silti paikallaan.

Jos jokin kehityskulku on hidas, on muutosta toisinaan vaikeaa nähdä, vaikka sellainen olisi käynnissä aivan silmien edessä. Eräs tällainen hidas kehityskulku on ollut paikallisen ja alueellisen demokratian keentyminen suhteessa valtionhallinnon painoarvoon. Toisin sanoen: Suomi on hitaasti mutta vääjäämättömästi ottanut askelia paikallisesta keskusjohtoiseen ja toisaalta demokraattisesta virkajohtoiseen järjestelmään. Kokonaiskuva on tämä siitä huolimatta, että samaan aikaan suuret kaupungit yksittäisinä vahvoina paikallisyhteisöinä ovat kasvattaneet painoarvoaan.

Maakunnan liitoilla on pitkään ollut rooli kunnallisen aluehallinnon toimijoina, kuntien työn tukijoina ja paikallisdemokratian äänenä kansallisissa pöydissä. Maakuntien liitoilla on myös poikkeuksellisen hyvä tilanneymmärrys eri sektoreiden maakunnallisesta kehitystasosta ja yleisemminkin alueellisesta elinvoiman tilasta.

Liittojen tehtäväkentässä on parhaillaan tapahtumassa merkittäviä muutoksia. Mikäli lakisääteisten tehtävien tuottamat taakat keventyvät tavalla, joka tätä kirjoittaessa vaikuttaa todennäköiseltä, vapautuu ajatusta ja aikaa muuhun tähdelliseen. Valmistautuminen tähän muutokseen on eräs uuden strategian tärkeimpiä tehtäviä. Maakunnan liitto on konsepti, joka kannattaisi juuri nyt piirtää rohkeasti uusiksi. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että optimaalisessa tilanteessa uusi konsepti voisi näyttää aika erilaiselta eri puolilla laajaa Suomenmaata.

Nykyinen toiminta Pirkanmaan liitossa on vakautunut monella tavalla. Toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan menetelmät kehittyvät edelleen, mutta jo tähän mennessä olemme eh-
tineet saada hyvää palautetta valmistelun ja raportoinnin parantuneesta havainnollisuudesta. Pon-
nistelemme tässä silti edelleen.

Paljon työtä on myös jo tehty talouden saattamiseksi tukevalle pohjalle. Arvioin onnistumisemme
lähes kiitettäväksi tilanteessa, jossa ulkoa tuleva talouden kuorma vuosi toisensa jälkeen ylittää
helpon sopeutumisen mahdollisuudet. Ikäviltä yllätyksiltäkään ei ole välttytty.

Uusi tilaratkaisumme tarjoaa tässä tilanteessa tärkeämmän sopeuttamispotentiaalin kuin alkuvuo-
desta arvattiinkaan. Merkittävää on sekin, että ratkaisun mukana liiton riskienhallinnan taso ko-
hentuu selvästi. Riskienhallintaan on muutoinkin syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.
Vaikka uusien toimitilojen tarve syntyi vastauksena haasteisiin, pidän ensi keväänä tapahtuvaa
muuttoa myös innostavana mahdollisuutena uudenlaisten työn tekemisen tapojen kehittämisessä.
Lisäksi pystymme uudessa tilanteessa keskittymään aiempaa paremmin perustehtäväämme. Laa-
jan päävuokralaisvastuun kautta langennut hallinnollinen taakka ei ole ollut ongelmaton kaltaisil-
lemme pienelle asiantuntijaorganisaatiolle.

Alkava toimintavuosi vaikuttaa jo ennakkoon kiireiseltä myös mainitun perustehtävän osalta. Maa-
kuntavaltuuston keväällä hyväksymä energian ja elonkirjon vaihemaakuntakaava on strategisille
maankäytön suunnitelmille tyypilliseen tapaan vielä punnittavana hallinto-oikeudessa. Samaan ai-
kaan uusi teollisuuden vaihemaakuntakaava on jo laitettu tulille. Myös aluesuunnittelua ohjaava
lainsäädäntö on muuttumassa voimakkaasti, kun alueidenkäyttölain uudistamishanke etenee ym-
päristöministeriön vetovastuulla kohti eduskuntakäsittelyä. Epäselvää on maakuntakaavan tuleva
ohjausvaikutus – siis se, kuinka väkevä väline maakuntakaava tulevaisuudessa on. Pahin mahdolli-
nen tilanne liittojen ja kuntien kannalta olisi sellainen, jossa suunnitteluinstrumentin vaikuttavuus
lähtisi, mutta työtaakka jäisi kuntien rahoitettavaksi. Skenaario ei valitettavasti ole aivan tuulesta
temmattu.

Toisen suuren lakisäätöisen tehtävämme tulevaisuus on valinkauhassa sekin. Näyttää siltä, että
aluekehittämiseen kohdistetaan jatkossa julkista rahoitusta vähemmän kuin ennen, ja rahoitus
ehkä myös jaetaan aivan erilaisilla instrumenteilla kuin ennen. Maakuntien liittojen tasolla tilanne
suorastaan pakottaa miettimään järkeviä toimintamalleja, joilla haasteeseen vastataan. Taustalla
on Euroopan komission heinäkuussa esittelemä radikaalisti uudenlainen ehdotus EU:n monivuo-
tiseksi rahoituskehikseksi. Ennustan keskustelun jatkuvan kiivaana koko vuoden 2026 ajan.

Edellä kuvatun perusteella on jo selvää, että strategista ajattelua ja vaikuttamistyötä tarvitaan,
jotta murrosvaiheiden keskellä Pirkanmaan tarpeet riittävän kirkkaasti tunnistetaan ja toimenpitei-
siin tartutaan. Pirkanmaalla on poikkeuksellisen paljon annettavaa kansallisen kasvun

vauhdittamistyössä, minkä vuoksi potentiaalejamme ei yksinkertaisesti ole varaa jättää hyödyntämättä. Alkavasta vuodesta tulee vaikuttamisen supervuosi myös lähestyvien eduskuntavaalien vuoksi. Pirkanmaan liitto toimii maakunnallisen vaikuttamisyhteistyön moottorina ja tuemme vahvasti myös muiden avaintoimijoiden vaikuttamistyötä koko Pirkanmaan hyväksi.

Arvoisa maakuntavaltuutettu, hyvä lukija,

Edessä on varmuudella paljon mielenkiintoista tekemistä, lukemattomia mahdollisuuksia ja uudenlaisia avauksia. Henkilötasolla muutostilanteet aiheuttavat silti usein negatiivisiakin tuntemuksia – ainakin ennakoon. Kunpa uhkakuviin osaisi suhtautua kuin Muumilaakson väki pyrstötähteä pelätessään. Hetkessä eletään kuten ennenkin, mutta toimintakyky ja arkijärki säilyttäen ja yhteisön hyvinvointia tarkasti vaalien. Tällä konstilla selvittää mistä tahansa eteen tulevast.

Anna-Mari Ahonen
maakuntajohtaja

2 Pirkanmaan liitto

Pirkanmaan liitto on 23 kunnan muodostama kuntayhtymä, jonka toiminta-alue on koko maakunta. Pirkanmaan liiton toiminta perustuu jäsenkuntien hyväksymään perussopimukseen.

Hallintosäännön mukaisesti maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviosta päättäessään maakuntavaltuusto määrittelee, mitkä ovat sen sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 ja talousarvio 2026 toteuttaa Pirkanmaan liiton strategiaa, jonka valtuusto hyväksyi 28.11.2022.

Maakuntahallitus hyväksyy toimenpide- ja käyttösuunnitelman vuodelle 2026 joulukuussa 2025.

2.1 Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu

Parannamme maakunnan asukkaiden elämisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä sekä yritysten ja muiden organisaatioiden toimintamahdollisuuksia.

Pirkanmaa on Suomen vahvimpia kasvualueita, ja väestöä on jo yli 548.000. Väestön määrän on ennustettu saavuttavan 600.000:n rajapyykin viimeistään 2030-luvun loppupuoliskolla. Pirkanmaa on väestörakenteeltaan muutosta läpi käyvä maakunta, ja muutoksen vaikutukset näkyvät eri tavoin sen eri osissa. Väestön kasvu on voimakkainta Tampereen kaupunkiseudulla, toisaalta maakunnassa on alueita, joissa kehitys on tasaisempaa tai jopa väestömäärältään vähenevää. Tämä aiheuttaa haasteita eritoten tiettyjen alueiden työvoiman saannille ja toisaalta elinkeinoelämän kannattavuudelle alueellisesti. Mikäli syntyvyys jatkuu alhaisena, voi väestöllinen huoltosuhde jatkua kestäväenä ainoastaan maan sisäisen ja kansainvälisen muuttoliikkeen avulla.

Väestörakenteen ennakoivaa hallintaa tehdään aktiivisessa yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. Väestökehitys on samanaikaisesti sekä aluekehityksen taustatekijä että tulos. Se ei silti ole paikallisen elämänlaadun mittari. Väestökehitykseen pitääkin sekä vaikuttaa laaja-alaisin toimenpitein että sopeutua toteutuvaan kehitykseen.

2.1.1 Maakuntastrategia

Pirkanmaa haluaa jatkossakin olla Suomen vetovoimaisimpia, uudistumiskykyisimpiä ja eteenpäin katsovimpia maakuntia. Pirkanmaan maakuntavaltuusto päättää Pirkanmaan tulevasta maakuntastrategiasta vuosille 2026-2029 kokouksessaan 24.11.2025. Maakuntastrategian työnimi on

”Rohkeasti uudistuva, vastuullisesti vahvistuva Pirkanmaa”. Maakuntastrategiassa määritellään Pirkanmaan menestyksen edellytykset ja tulevaisuuden suunta. Se on maakunnan kehittämistavoitteet (maakuntasuunnitelma) sekä kehittämistehtävät ja toimenpiteet (maakuntaohjelma) yhdistävä strategia kaikkien Pirkanmaan toimijoiden hyödynnettäväksi. Maakuntastrategia käsittelee erityisesti kysymyksiä, jotka ovat koko Pirkanmaalle yhteisiä, ja joiden ratkaisemiseen tarvitaan alueen toimijoiden yhteistä näkemystä, voimien kokoamista ja samansuuntaisia tekoja.

Nykyiseen maakuntaohjelmaan verraten uudessa strategiassa on vahvempi painotus turvallisuuden edistämisessä ja häiriötiloihin varautumisessa sekä maakunnallisen yhtenäisyyden edistämisessä ja maakunnan eri osien tasapuolisessa kehittämisessä. Osaamisen vahvistaminen ja hyödyntäminen, maakunnan elinkeinollinen vahvistaminen ja uudistaminen sekä taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys säilyvät Pirkanmaan kehittämisen keskeisinä johtolankoina.

Maakuntastrategiassa painotukset, näkökulmat ja kehittämiskokonaisuudet esitetään yhteisinä missioina. Ne ovat laajoja yhteiskunnallisia kehittämistehtäviä, jotka osoittavat Pirkanmaan toimijoille yhteistä suuntaa, ovat ymmärrettäviä ja tavoitteellisia, ja joiden toteutumista voidaan seurata. Maakuntastrategian neljän mission mukaan Pirkanmaasta tehdään vuoteen 2030 mennessä: *1) kasvun ja osaamisen kärkiyhteisö 2) kestävän siirtymän edelläkävijä 3) yhteyksien ja yhteistyön suunnannäyttäjä 4) toimintakyvyn ja turvallisuuden mallimaakunta*. Strategialuonnoksessa on lisäksi tunnistettu eräitä ajankohtaisia, maakunnallisesti merkittäviä, mutta missioita pienempimitakaavaisia kokonaisuuksia. Tällaisina on käsitelty mm. nousevia teknologioita, monimuotoistuvaa väestöä ja paikallisen yhteisöllisyyden sekä taiteen ja kulttuurin merkitystä alueen kehittämisessä.

2.1.2. Älykkään erikoistumisen strategia

Osana Pirkanmaan maakuntastrategiaan esitetään myös alueen älykäs erikoistumisen valinnat, eli tuttavallisemmin Pirkanmaan ”viksut valinnat”. Käytännössä se tarkoittaa maakunnan tutkimus- ja elinkeinotoiminnan vahvoja aloja, joilla on mahdollisuus kasvattaa työllisyyttä ja uutta yritystoimintaa.

Sellaisiksi on tunnistettu seuraavat kuusi kokonaisuutta:

- **Digitaalinen teollisuus.** Ohjelmistotekniikkaan, mikrosiruihin ja teollisuusautomaation hyödyntämiseen perustuva tuotannon tehostaminen ja automatisointi
- **Älykkäät koneet.** Valmistavan teollisuuden sähköiset, digitaalisesti ohjatut ja verkottuneet tuotantojärjestelmät ja laitteet
- **Kestävät teknologiat.** Laaja joukko erilaisia teknologioita, tuotteita, palveluita ja prosesseja, jotka edistävät luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja vähähiilisyyttä
- **Terveys ja hyvinvointi.** Syvällisestä luonnontieteellisestä tutkimuksesta käytännönläheisiin terveyden ja hyvinvoinnin palveluprosesseihin ulottuva kokonaisuus

- **Turvallisuus ja suojautuminen.** Käsittää erilaiset teknologiat ja osaamiset, joilla on arjen turvallisuutta ja/tai sotilaallisia sovelluksia
- **Luova talous.** Moni-ilmeistä taiteellista, kulttuurista ja elämyksellistä osaamista hyödyntävä arvonluonnin ja liiketoiminnan ala

Näiden kokonaisuuksien lisäksi Pirkanmaan ”viksut valinnat” tarkoittaa asioiden tekemistä älykkäästi: vahvistamalla kansainvälistä TKI-toimintaa, edistämällä kasvuyrittäjyyttä sekä tehostamalla tulevien kehityskulkujen ennakkointia.

2.1.3. Maakuntakaava

Maakuntakaava esittää alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet. Maakuntakaavan tehtävänä on sovittaa yhteen valtakunnantason ja maakunnan omat tarpeet sekä useampaa kuntaa yhteisesti koskevia maankäytön asioita, ja tuoda ne poliittiseen päätöksentekoon.

Maakuntavaltuusto käynnisti 25.11.2024 Pirkanmaan teollisuuden vaihemaakuntakaavan laatimisprosessin. Vaihemaakuntakaava täydentää Pirkanmaan maakuntakaavaa 2040 ja Kuhmoisten osalta Keski-Suomen maakuntakaavaa sekä näitä koskevaa elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavaa. Työn on määrä edetä luonnosvaiheeseen. Lisäksi valmistaudutaan kokonaismaakuntakaavan laadintaan.

Maakuntavaltuusto hyväksyi 7.4.2025 Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan. Kaavan hyväksymispäätöksestä jätettiin 9 valitusta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Maakuntahallitus on antanut lausunnon hallinto-oikeudelle syyskuussa 2025 ja päätöstä odotetaan vuoden 2026 aikana. Päätöksestä on mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Liitto varautuu oikeusprosessin jatkumiseen.

2.1.4. Liikennejärjestelmäsuunnitelma

Pirkanmaa on valtakunnan keskeisin pääväylien ja eri liikennemuotojen solmupaikka pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Maakunnan eri osissa on erilaisia tarpeita pitää kunnossa liikennejärjestelmää ja kehittää sitä. Tarpeet synnyttävät monenlaisia lähtökohtia ja mahdollisuuksia maakunnan kehittämiseen.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmamme huomioi erityisesti sujuvat matkaketjut, liikkuminen palveluna -ajattelun sekä digitalisaation mahdollisuudet. Se korostaa myös läntisten yhteyksien pitkäjänteistä vahvistamista arvaamattoman itäsuunnan riskien hallitsemiseksi. Joukkoliikenteen, merkitys erityisesti ydinkaupunkiseudulla on kasvanut voimakkaasti, ja varsinkin raideliikenteessä

(lähijunat, raitiotielinjaston laajennus) on isoja mahdollisuuksia niin ruuhkautumis-, matka-aika- kuin ilmastosyistäkin. Liikkumisen ja kuljetusten suuri huolenaihe on tieverkon kunto ja kasautuva korjausvelka varsinkin alemman tasoisella tiestöllä.

Liikennejärjestelmän suunnittelu on osa maakunnan strategista suunnittelua. Se tukee erityisesti alueiden käytön ja elinkeinojen toimintaedellytysten kehittämistä. Vuonna 2026 keskitytään voimassa olevan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpanoon. Liikennejärjestelmätyössä korostuu myös ylimaakunnallinen yhteistyö. Vuonna 2026 painopisteenä on pääratayhteistyö, jonka puitteissa on tarkoitus laatia Pääratavisio.

2.2. Luottamushenkilöhallinto

Pirkanmaan liiton luottamushenkilöhallinto koostuu maakuntavaltuustosta, tarkastuslautakunnasta, maakuntahallituksesta sekä maakunnan yhteistyöryhmästä.

2.2.2. Maakuntavaltuusto

Pirkanmaan liiton ylintä päätösvaltaa käyttää 63-jäseninen maakuntavaltuusto. Maakuntavaltuuston kokoonpano vastaa maakunnan kunnallisvaalien tulosta poliittiselta jakaumaltaan. Jokaisesta jäsenkunnasta on valtuutettuja asukasluvun mukaan kutakin alkavaa 10 000 asukasta kohden yksi, kuitenkin enintään kolmasosa koko valtuuston lukumäärästä. Maakuntavaltuuston kokoonpano kasvoi kahdella jäsenellä edellisestä. Edelliseen valtuustokauteen verrattessa yhden jäsenen lisää maakuntavaltuustoon saivat Pirkkala ja Tampere.

Maakuntavaltuusto päättää maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatimisesta, tarkistamisesta ja hyväksymisestä. Lisäksi maakuntavaltuusto hyväksyy maakuntakaavan. Maakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion sekä ohjaa resurssien kohdentamista asettamalla talousarviovuoden toiminnalle tavoitteet. Valtuusto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, jossa valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista arvioidaan.

2.2.3. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta vastaa liiton hallinnon ja talouden tarkastuksesta ja tarkastuksen järjestämisestä. Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja seuraa, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Lautakunnan kaikki jäsenet ja varajäsenet ovat maakuntavaltuuston jäseniä. Tilintarkastusta toimittavaksi yhteisöksi maakuntavaltuusto on valinnut BDO Audiator Oy:n. Kuntalain edellyttämät sidonnaisuusilmoitukset löytyvät liiton kotisivuilta.

2.2.4. Maakuntahallitus

Maakuntahallitukseen kuuluu 11 jäsentä, ja maakuntahallitus johtaa Pirkanmaan liiton käytännön työtä. Maakuntahallituksen tehtävänä on valmistella ja tehdä esitykset valtuustolle keskeisistä strategisista suunnitelmista ja asiakirjoista, liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarviosta sekä muista valtuuston käsiteltäväksi menevistä asioista. Lisäksi maakuntahallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta. Maakuntavaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi maakuntahallitus antaa toimenpidesuunnitelman, joka ohjaa liiton toimintaa. Maakuntahallitus seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Keväällä päättyneellä valtuustokaudella maakuntahallituksen yhteydessä toimi ympäristö- ja ilmastojaosto. Teemakohtaisen valmistelutyön tarpeesta ja mahdollisesta poliittisen organisoitumisen tavasta uudella valtuustokaudella on tarkoituksenmukaista päättää hieman myöhemmin. Syksyllä 2025 työnsä aloittanut maakuntahallitus palaa kysymykseen liiton organisaatiostrategiatyön yhteydessä.

2.2.5. Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntahallitus päätti asettaa maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) vuosille 2026–2029 kokouksessaan 13.9.2025. Nimeäminen tapahtuu maakuntahallituksen kokouksessa 15.12.2025.

MYR koostuu maakunnan kehittämisen kannalta tärkeimmistä yhteistyötahoista ja valtionhallinnon organisaatioista seuraavasti:

- 1) Pirkanmaan kunnat ja Pirkanmaan liitto (7 edustajaa jäsenenä);
- 2) Sisä-Suomen elinvoimakeskus, Keski-Suomen elinvoimakeskus ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot (4 edustajaa jäsenenä) sekä
- 3) alueen kehittämisen kannalta keskeisiä muita alueellisia yhteistyötahoja (7 edustajaa jäsenenä).

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Yhteistyöryhmästä ja sen tehtävistä säädetään laissa (756/2021/toimeenpanolaki) ja valtioneuvoston asetuksessa (797/2021) alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitikan toimeenpanosta. MYR työskentelee maakuntavaltuuston toimikauden ajan.

MYR:n toiminnan kustannuksiin Pirkanmaan liito saa tukea Euroopan unionin rakennerahastojen teknisestä tuesta, eikä MYR:n kustannuksia näin ollen kohdenneta luottamushenkilöhallintoon.

2.3. Pirkanmaan liiton organisaatio

Pirkanmaan liiton organisaatio

3. Tehtävänä täydellinen maakunta

Ratkaisemme vastuullisesti tulevaisuuden mahdollisuuksia

Edistämme toiminnallamme Pirkanmaan ja sen kuntien elinvoimaa ja yhteistyötä sekä otamme huomioon kuntien erilaiset lähtökohdat. Pirkanmaan liiton sydämenasia on, että Pirkanmaa on kestävällä tavalla elinvoimainen nyt ja tulevaisuudessa. Teemme työtä ja luomme arvoa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ottamalla huomioon kestävyysden eri näkökulmat. Tavoitteenamme on vauras ja vastuullinen maakunta.

Täydellisyys tarkoittaa maantieteellisesti ehjää, täyttä Pirkanmaata, joka muodostettiin aikanaan toiminnallisista lähtökohdista tietoon nojaten (Reino Ajon väitöskirja 1944). Tällaisessa maakunnassa on hyvä olla. Tällainen Pirkanmaa tunnistaa myös tarkoituksenmukaisen tekemisen tason.

Avaamme ratkaisuilamme ovia uusille mahdollisuuksille, emmekä vain reagoi ongelmiin. Ratkaiseminen on tuloksellista, vaikuttavaa ja eteenpäin vievää. Ymmärrämme vastuullisuuden niin sosiaalisena, ympäristöllisenä kuin taloudellisena vastuuna.

Olemme vastuullisia niin ulospäin kuin työyhteisössä. Meillä on vahvistuva kyky tulkita tulevaisuutta. Kutsumme myös muita katsomaan samaan suuntaan. Valvomme maakunnan etua ja vaikuttamme sen puolesta terävästi, oikea-aikaisesti ja tarkkaan kohdennetusti.

Strategiset tavoitteemme

- Olemme koko maakuntaa varten ja keskitymme maakunnallisesti merkittäviin asioihin.
- Edistämme toiminnallamme kestävää kasvua.
- Luomme arvoa korkealla osaamisella ja demokraattisella päätöksenteolla.
- Olemme yhteensovittava suunnannäyttäjä ja johdamme tiedolla verkostoissa.
- Olemme vaikuttava: kädenjälkemme näkyy Pirkanmaalla, Suomessa ja Euroopassa.
- Olemme työnantaja ja työyhteisö, josta ollaan ylpeitä.

Yhteisesti sovitut arvomme ovat

- Luottamus
- Avoimuus
- Rohkeus

4. Toiminnan tavoitteet vuodelle 2026

Pirkanmaan liiton strategia suuntaa voimakkaasti liiton toimintatapaa, valintoja ja kulttuuria. Strategian tavoitteet johdetaan valtuustotason toimintavuoden tavoitteiksi ja edelleen maakuntahallitustason toimenpidesuunnitelmaksi vuosittaisessa talousarvioprosessissa. Strategisista tavoitteistamme valitaan kärjiksi muutama tavoite, joihin kyseisen toimintavuoden aikana erityisesti keskitymme. Toimintavuodelle 2026 kärjiksi strategisista tavoitteista valittiin:

- *Olemme vaikuttava: kädenjälkemme näkyy Pirkanmaalla, Suomessa ja Euroopassa.*
- *Olemme työnantaja ja työyhteisö, josta ollaan ylpeitä.*

4.1. Olemme koko maakuntaa varten ja keskitymme maakunnallisesti merkittäviin asioihin

Pirkanmaan liitto on kuntayhtymä, joka ajaa Pirkanmaan kuntien etua. Toimimme koko Pirkanmaan eduksi niin kaupungeissa kuin maaseudulla. Olemme kuntiemme puolella. Toimintamme kohdentuu tehtäviin, jotka ovat maakunnan kannalta merkityksellisiä. Tämä toimii myös priorisoinnin apuna. Tunnistamme maakunnalle ominaiset piirteet ja työllämme on strateginen luonne.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Meillä on ajantasainen ja päivittyvä käsitys maakunnan tärkeimmistä edistettävistä tarpeista.
- Tiivistämme maakunnallista tiedonvaihtoa, vaikuttamisviestintää ja vaikuttamistyötä maakunnalle tärkeissä asioissa.
- Seuraamme ja tuemme maakuntastrategian toteutusta kehittyvin menettelyin.
- Maakuntakaava vastaa Pirkanmaan alueidenkäytön tarpeisiin. Vaihemaakuntakaavoituksella päivitämme voimassa olevaa maakuntakaavaa ja valmistaudumme tulevaan kokonaismaakuntakaavan laadintaan.

4.2. Edistämme toiminnallamme kestäväää kasvua

Tuemme maakunnan kasvua ja hyvinvointia. Vihreä ja digitaalinen siirtymä sekä muutostajoustavuus on työmme ytimessä. Seuraamme tiiviisti keskustelua, tutkimustietoa ja linjauksia kasvun kestävyden kysymyksistä. Edistämme vuoropuhelua ja tiedonjakoa. Tuuppaamme vihreää ja digitaalista siirtymää strategisesti kohdennetuilla rahoituksilla ja harkituilla omilla hankkeilla.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Rahoituksemme tukee maakunnan kestäväää kasvua.
- Toteuttamamme hankkeet tukevat maakunnan kestäväää kasvua ja kestäväää kaupunkikehittämistä.
- Pirkanmaan liikennejärjestelmä toimii arjessa ja poikkeustilanteissa.
- Meillä on kaiken aikaa päivittyvä käsitys saavutettavuutta parantavien eri kokoisten infra-hankkeiden suunnittelutilanteesta ja toteuttamisen mahdollisuuksista.

4.3. Luomme arvoa korkealla osaamisella ja demokraattisella päätöksenteolla

Työntekijämme ovat kovan luokan asiantuntijoita ja sellaisina keskenään yhdenvertaisia. Poliittiset päättäjät ovat osa organisaatiotamme ja luovat lisäarvoa omalla osaamisellaan ja verkostoillaan. Niin liiton johdolla, henkilöstöllä kuin luottamushenkilöilläkin on oikeus ja velvollisuus ylläpitää ammattitaitoaan ja oppia jatkuvasti lisää.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Vahvistamme tunnistettuja edelläkävijäosaamisia.
- Luottamushenkilömme ovat aktiivisesti mukana maakunnan vaikuttamistyössä.
- Lisäämme tulevaisuuden vaikuttamisen valmiuksia ympäröivässä yhteisössä kasvattamalla pirkanmaalaisten nuorten yhteiskunnallista tietoisuutta.

4.4. Olemme yhteensovittava suunnannäyttävä ja johdamme tiedoilla verkostoissa

Tulkitsemme ilmiöitä ja maailmaa tietoon nojaten. Kasvatamme maakunnan mahdollisuuksia ja valinnanvaraa yhteensovittamalla eri toimijoita ja ilmiöitä. Tarvittaessa sovitamme myös ristiriitaja.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Pystymme vastaamaan ketterästi alueen kehitykseen ja ajassa vaihtuviin vaatimuksiin.
- Luomme lisäarvoa ja ymmärrystä ajantasaisella strategisella seurannalla ja tiedolla johtamisella
- Ajantasainen viestintämme lisää toimintamme näkyvyyttä ja helpottaa osaamisemme laajempaa hyödyntämistä.

4.5. Olemme vaikuttava: kädenjälkemme näkyy Pirkanmaalla, Suomessa ja Euroopassa

Tunnistamme resurssimme ja kohdistamme voimavaramme mahdollisimman vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Vaikuttavuus takaa toimintamme oikeutuksen. Olemme omistajakuntien, pirkanmaalaisten toimijoiden ja asukkaiden asialla, mutta toimimme edistäen koko Suomen etua. Olemme aktiivinen toimija ja kansainvälinen kehittäjä eurooppalaisissa verkostoissa. Tunnistamme tekemisemme suorat kerrannaisvaikutukset sekä seuraamme niiden toteutumista.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Olemme omistajakuntien, pirkanmaalaisten toimijoiden ja asukkaiden asialla edistäen koko Suomen etua.
- Olemme arvostettu toimija maakunnallisessa ja ylimaakunnallisessa yhteistyössä.
- Vaikutamme aktiivisesti useissa väyläkohtaisissa yhteistyöryhmissä ja panostamme erityisesti Päärata-yhteistyöhön.
- Autamme hyödyntämään täysimääräisesti pirkanmaalaisten resurssien ja osaamisen tarjoamat mahdollisuudet Euroopalle.

4.6. Olemme työnantaja ja työyhteisö, josta ollaan ylpeitä

Kehitymme työnantajana ja työyhteisönä siten, että työntekijämme voivat hyvin. Johtamisen kehittäminen ja panostukset henkilöstöjohtamiseen takaavat tulevaisuuskestävän Pirkanmaan liiton. Talon sisäisiä prosesseja kehitetään tukemaan työn tekemistä ja siinä onnistumista. Kehitämme rakentavan palautteen antamisen keinoja. Epäkohdista voi turvallisesti puhua suoraan. Arvostamme toistemme työpanosta. Reilu työkaveruus ja teot työyhteisön hyvinvoinnin eteen ovat yhteinen tehtävä. Työnantaja tukee henkilöstön osaamisen kehittämistä ja urapolkuja. Myös poliittiset päättäjät kokevat olevansa osa Pirkanmaan liittoa.

Tavoitteet vuodelle 2026

- Työympäristömme muutos toteutetaan onnistuneesti.

- Työkulttuurimme ja -ympäristömme tukevat hyvää työvirettä.
- Kehitämme prosesseja ja toimintatapojamme niin, että tietoaaineistomme ovat laadukkaasti hallittuja.

5. Henkilöstö

Viemme verkostojemme kanssa yhdessä Pirkanmaata kohti kestävästi elinvoimaista tulevaisuutta.

Vuoden 2026 alussa liitossa on vakinaisissa viroissa 4 ja toimissa 30 henkilöä. Määräaikaista toimia on 10. Ne ovat pääosin liiton hallinnoimissa kehittämishankkeissa.

Projekteihin palkataan henkilöstöä tarpeen mukaan talousarvion ja ulkopuolisen rahoituksen puitteissa.

Liiton menoista noin 64 prosenttia on henkilöstömenoja. Kunnallinen virka- ja työehtosopimus on voimassa 2025–2028.

Vielä voimassa oleva sopimuskausi on ollut kuntatyönantajille raskas. Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajat KT:n laskelmien mukaan vuonna 2022 vuosikeskiansiovertailussa edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset nousevat keskimäärin 1,76 prosenttia. Vuonna 2023 nousua on keskimäärin 4,85 prosenttia ja vuonna 2024 keskimäärin 2,99 prosenttia. Vuoden 2025 palkkakustannusten on arvioitu olevan 2,45 %.

Taloudellinen tilanne huomioiden liiton henkilöstölle suositetaan palkattomia vapaita, kesälomarehjojen vaihtamista vapaaksi ja vuosiloman keskittämistä heinäkuulle.

HENKILÖSTÖ

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TSS 2026	TSS 2027
Toistaiseksi voimassa olevat						
virat	5	4	4	4	4	4
toimet	31	28	31	30	28	28
Määräaikaiset						
toimet	18	14	12	10	8	8
Yhteensä	54	46	47	44	40	40

6. Talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027–2028

Pirkanmaan liiton talousarvio laaditaan kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa esitetään toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi osoitettavat resurssit.

Talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosaan. Käyttötalousosassa on esitetty luottamushenkilöhallinto ja varsinainen toiminta omina kokonaisuuksinaan. Varsinainen toiminta jakaantuu toimistoon ja projektitoimintaan. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

6.1. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain pykälän 100 mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Pirkanmaan liiton talousarviossa vuodelle 2026 tuloslaskelman tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään tulojen ja menojen erotuksena. Maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin käyttötalousosan käyttösuunnitelman ja toimenpidesuunnitelman.

6.2. Käyttötalousosa

Pirkanmaan liiton talousarvion 2026 laadinnan perusteena ovat tuloarviot jäsenkuntien maksuosuuksista ja liiton hallinnoimien hankkeiden tukiosuuksista.

Jäsenkuntien maksuosuudet vuoden 2026 talousarviossa ovat 3.756.677 euroa. Jäsenmaksuja ei koroteta ja ne säilyvät vuoden 2025 tasolla. Vuonna 2025 jäsenmaksuja korotettiin 2,0 prosenttia, 73 660 euroa vuoteen 2024 verrattuna (vuonna 2024 3.683.016 euroa). Jäsenmaksukorotukset on pidetty maltillisina, kun ottaa huomioon kustannusten nousun.

Jäsenkuntien kesken maksuosuudet määräytyvät perussopimuksen mukaisesti edellisenä kalenterivuonna toimitetussa kunnallisverotuksessa jäsenkunnissa määrättyjen kunnallisveron määrien suhteessa.

6.2.2. Yksityiskohtaiset perustelut

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinto sisältää maakuntavaltuuston, tarkastuslautakunnan ja maakuntahallituksen toimintatuotot ja -kulut. Talousarviossa on varauduttu luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkioiden, matkakorvausten, ansionmenetykskorvausten sekä muiden kokouskustannusten maksamiseen.

Maakuntavaltuuston kokoontuu sääntömääräisesti kaksi kertaa vuodessa. Kuntavaalien vuoksi varaudutaan kolmeen kokoukseen. Maakuntavaltuuston kokousten yhteydessä ja tarvittaessa myös erillisissä seminaareissa järjestetään perehdyttämistä ja koulutusta.

Tarkastuslautakunnan osalta on varauduttu kokouspalkkioihin, ansionmenetyksiin ja matkakustannuskorvauksiin sekä ajankohtaiskoulutukseen. Tarkastuslautakunnan tulosalueelle on varattu lakisääteisen tilintarkastuksen määrärahat.

Maakuntahallituksen osalta on varauduttu siihen, että maakuntahallitus kokoontuu pääsääntöisesti neljän viikon välein normaaleihin päätöksentekokokouksiin.

Luottamushenkilöhallinnon menot ovat 188.437 euroa.

Varsinainen toiminta

Pirkanmaan liiton toiminta on organisoitu neljälle vastuualueelle:

- Kehittäminen
- Vaikuttaminen
- Suunnittelu
- Tukipalvelut

Vastuualueiden määrärahat ovat yhteisiä. Myös varsinainen toiminta tavoitteiden saavuttamiseksi ylittää liitossa vastuualueiden rajat.

Vastuualueiden johtajat ovat tilivelvollisia.

Varsinaisen / operatiivisen toiminnan toimintatuottojen arvioidaan olevan vuonna 2026 yhteensä 4.064.748 euroa ja toimintakulut ovat yhteensä 3.889.311 euroa.

Henkilöstökulut 2.464.719 euroa muodostavat 64 prosenttia operatiivisen toiminnan kuluista. Palvelujen ostoihin on varattu 875.988 euroa ja niiden osuus on 23 prosenttia operatiivisen toiminnan toimintakuluista. Palveluiden ostoihin sisältyvät muun muassa asiantuntija- ja konsulttipalvelusten hankinnat, ICT-palveluiden osto, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden osto, painatusten ja ilmoitusten kustannukset, posti- ja telepalvelut, puhtaanapito, rakennusten ja koneiden kunnossapito sekä liiton yhteistoimintaosuuksien rahoitus. Vuokramenoihin on osoitettu 373.000 euroa, mistä Tampellan tilojen alkuvuoden vuokran osuus on n. 201.000 euroa. Tampellan 3 kerroksen vuokrakustannuksesta liiton nettokustannus on n. 30 prosenttia muiden tilaa jakavien kumppaneiden kattaessa 70 prosenttia kuluista.

Projektit

Pirkanmaan liitto voi ottaa toteutettavakseen liiton strategian mukaisia projekteja, jotka edistävät maakunnan kehittämiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja jotka ovat sellaisia, joiden toteuttaminen liiton hallinnoimana on tarkoituksenmukaista maakunnan näkökulmasta.

Vuonna 2026 projektien toimintatuotot ovat 883.183 euroa ja toimintakulut samoin 883.183 euroa. Projektien menot katetaan lähes kokonaan erillisellä projektirahoituksella. Liiton omarahointusosuus projekteihin on 106.000 euroa. Lisäksi projektitoiminta aiheuttaa kuitenkin kustannuksia, joita ei voida rahoituksen ehtojen mukaisesti jyvittää projektitoimintaa, joten tällaiset kustannukset kohdennetaan toimiston kustannuksiin.

6.3. Tuloslaskelma

Vuodelle 2026 laaditussa talousarviossa toimintatuottoja on laskettu kertyvän yhteensä 4.947,931 euroa. Toimintatuotoista 75 prosenttia on jäsenkuntien maksuosuuksia, joita on laskettu saatavan yhteensä 3.756.677 euroa. Tukien ja avustusten määrä on 959.183 euroa. Tuet ja avustukset kertyvät pääosin liiton omatuotannon hankkeiden tuista. Muita toimintatuottoja kerätään 232.071 euroa. Muihin toimintatuottoihin sisältyvät pääasiassa Tampellan tilojen kumppaneilta kerätyt osuudet kiinteistö- ja aulapalvelukustannuksiin.

Talousarvion mukaiset vuoden 2026 toimintakulut ovat 4.960.931 euroa. Toimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 64 prosenttia, 3.150.979 euroa. Henkilöstökuluihin sisältyvät henkilökunnan palkkojen ja sivukulujen lisäksi luottamushenkilöiden palkkiot sivukuluineen. Palvelujen ostojen osuus kuluista on 1.261.348 euroa. Aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osuus on 48.904 euroa ja muiden toimintakulujen osuus 499.700 euroa toimintakuluista.

Vuoden 2026 toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakate, on -13.000 euroa ja vuosikate -7.000 euroa. Vuoden 2026 tilikauden tulokseksi tulee suunnitelman mukaan -7.000 euroa ja rahaston vähennyksen, 7.000 euroa, jälkeen talousarvio näyttää nollaa (0 €).

6.4. Investointiosa

Investointiosassa esitetään 15.000 euroa kaluston uusintaan.

6.5. Rahoitusosa

Rahoitusosassa ei ole sitovia määrärahoja. Rahavarojen muutos on - 22.000 euroa.

6.6. Talousarviotaulukot

KÄYTTÖTALOUS / TULOSYKSIKÖT

Luottamushenkilöt	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-186 729	-213 930	-188 437
Toimintakate	-186 729	-213 930	-188 437

Varsinainen toiminta

Toimintatuotot	5 690 491	5 727 068	4 947 931
Toimintakulut	-5 436 048	-5 528 138	-4 772 494
Toimintakate	254 443	198 930	175 437

Varsinaisesta toiminnasta

Toimisto

Toimintatuotot	4 679 519	4 630 177	4 064 748
Toimintakulut	-4 617 131	-4 406 700	-3 889 311
Toimintakate	254 443	151 016	175 437

Projektit

Toimintatuotot	1 010 971	1 096 891	883 183
Toimintakulut	-1 010 971	-1 144 067	-883 183
Toimintakate	0	0	0

KÄYTTÖTALOUS / TULOSLAS-
KELMA

	TP 2024	TA 2025	TA2026	TTS 2027 1 000 €	TTS 2028 1 000 €
TOIMINTATUOTOT	5 690 491	5 727 068	4 947 931	4 814	4 736
Myyntitulot	3 795 673	3 756 677	3 756 677	3 869	3 946
Tuet ja avustukset	1 110 347	1 172 891	959 183	945	790
Muut tuotot	784 470	797 500	232 071	0	0
TOIMINTAKULUT	-5 622 744	-5 742 068	-4 960 931	-4 829	-4 751
Henkilöstömenot	-3 231 930	-3 436 161	-3 150 979	-3 179	- 3 195
Palvelujen ostot	-1 268 732	-1 271 960	-1 261 348	-1 260	-1 163
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 181	-41 000	-48 904	-44	-45
Muut toimintamenot	-1 064 901	-992 947	-499 700	-346	-348
TOIMINTAKATE	67 747	-15 000	-13 000	-15	-15
Rahoitustuotot ja menot	22 210	8 000	6 000	8	8
VUOSIKATE	89 957	-7 000	-7 000	-7	-7
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	89 957	-7 000	-7 000	-7	-7
Rahastojen vähennys	7 000	7 000	7 000	7	7
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	96 957	0	0	0	0

INVESTOINNIT

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TSS 2027	TSS 2028
Hanke					
Kaluston uusintaa	0	-15 000	-15 000	-15	-15
Yhteensä	0	-15 000	-15 000	-15	-15

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TSS 2027	TSS 2028
Toiminnan rahavirta					
- vuosikate	-76 336	-7 000	-7 000	-7	-7
Investointien rahavirta					
- investointimenot	0	-15 000	-15 000	-15	-15
Toiminnan ja investointien rahavirta	-76 336	-22 000	-22 000	-22	-22
Rahoituksen rahavirta					
- oman pääoman muutokset	0				
- muut maksuvalmiuden muutokset	561 433				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	67 002				
Saamisten muutos	1 515 331				
Korottomien velkojen muutos	-249 626				
Vaikutus maksuvalmiuteen	485 097	-22 000	-22 000	-22	-22

JÄSENMAKSUOSUUDET

	Vuoden 2023 kun- nallisvero	alustava kunnan jäsenmaksuosuus 2026
Kunta	€	€
Akaa	30 317 173	125 176,14
Hämeenkyrö	18 208 280	75 179,91
Ikaalinen	10 837 833	44 748,17
Juupajoki	2 525 093	10 425,82
Kangasala	61 855 055	255 392,45
Kihniö	2 295 276	9 476,93
Kuhmoinen	3 154 783	13 025,74
Lempäälä	44 752 656	184 778,60
Mänttä-Vilppula	17 407 913	71 875,28
Nokia	65 032 085	268 510,04
Orivesi	15 468 060	63 865,85
Parkano	9 707 596	40 081,56
Pirkkala	41 545 802	171 537,87
Punkalaidun	3 813 296	15 744,66
Pälkäne	10 312 551	42 579,34
Ruovesi	6 459 731	26 671,49
Sastamala	37 592 796	155 216,36
Tampere	413 459 991	1 707 129,04
Urkala	6 908 914	28 526,12
Valkeakoski	33 022 007	136 344,09
Vesilahti	9 041 507	37 331,35
Virrat	8 973 119	37 048,98
Ylöjärvi	57 160 993	236 011,21
Pirkanmaa	909 852 510	3 756 677,00
JÄSENMAKSUOSUUDET		

Pirkanmaan liitto, 2025
ISBN 978-951-590-396-9